

Информације од јавног значаја

Правни оквир

**Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја -
Пречишћен текст („Сл. гласник РС“ бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10)**

Закон о тајности података ("Службени гласник РС" бр. 104/09)

**Закон о заштити података о личности (Сл.гласник 97/08,104/09-др.закон 68/12,-
одлука УС и 107/2012)**

Садржина права на слободан приступ информацијама од јавног значаја

Четири су основна законска права у погледу приступа информацијама од јавног значаја (чл.5.Закона):

- право тражиоца да му буде саопштено да ли орган јавне власти поседује одређену информацију, односно да ли му је она доступна;
- право тражиоца да му се информација од јавног значаја учини доступном тако што ће му се, без накнаде, омогућити увид у документ који ту информацију садржи;
- право тражиоца да добије копију документа који садржи тражену информацију, уз уплату прописане накнаде у висини нужних трошкова израде копије документа и
- право тражиоца да му се копија документа пошаље на адресу поштом, факсом, електронским путем или на други начин, уз уплату прописане накнаде у висини нужних трошкова упућивања.

Ако је тражена информација већ доступна јавности, право је тражиоца да га орган упути на то где је и када она објављена.

Ако документ садржи делове које јавност нема оправдани интерес да зна, тражилац има право да му орган јавне власти учини доступним остале делове тог документа.

Шта се може тражити?

Закон гарантује свакоме право на слободан приступ информацијама од јавног значаја.

Шта су информације од јавног значаја?

То су оне информације које су садржане у документима у поседу било ког органа јавне власти, настале у њиховом раду или у вези са њиховим радом, а за које јавност има оправдан интерес да зна.(чл.2. Закона).

Зато је право на слободан приступ информацијама од јавног значаја у суштини право на приступ службеним документима.

Када постоји оправдан интерес јавности да зна?

Према Закону, оправдан интерес јавности да зна постоји у погледу свих информација којима располажу органи јавне власти. Постоји дакле законска претпоставка, у корист тражиоца, о постојању оправданог интереса јавности да зна, па тражилац не треба да доказује да има интерес за одређену информацију, нити да доказује да је овај његов интерес оправдан, јер се по закону то претпоставља. Орган власти не сме да захтева од тражиоца навођење разлога за подношење захтева.

Ако орган власти ускрати приступ одређеним информацијама, обавезан је да докаже да би одавањем информација тражиоцу, односно јавности, могао бити озбиљно угрожен неки други претежнији такође легитиман интерес, попут интереса безбедности земље или приватности других.

У погледу тзв.привилегованих информација које се тичу угрожавања и заштите здравља људи и животне средине, органу власти није допуштено да доказује да јавност нема оправдан интерес да за њих зна.

Како се покреће поступак?

Поступак за остваривање овог права се покреће подношењем захтева за слободан приступ информацијама од јавног значаја органу власти.

Захтев се може поднети у писменом или у усменом облику. Орган власти може прописати образац за подношење захтева, али мора размотрити и захтев који није сачињен на том образцу. Када се информација тражи усмено, захтев се саопштава у записник који води овлашћено лице органа јавне власти за приступ информацијама.

Тражилац у захтеву наводи:

- назив органа власти,
- своје име, презиме и адресу, односно седиште ако је тражилац правно лице,
- опис информација које се траже и
- друге податке који олакшавају проналажење информација.

Од кога се информације могу тражити?

Информације се могу тражити од било ког органа јавне власти у смислу овог закона, који би по сазнању тражиоца, обзиром на делокруг, требало да има те информације. Органи јавне власти су:

- сви државни органи (нпр. Народна скупштина, Влада, министарства, судови, тужилаштва и др.)

- органи територијалне аутономије и органи локалне самоуправе (нпр. Покрајинско веће АП Војводина, покрајински секретаријати, градоначеници, председници општина, општински органи управе идр.)
- организације којима је поверено вршење јавних овлашћења (нпр. агенције за послове приватизације, телекомуникације, животне средине и др, факултети и др.установе, јавна предузећа)
- правна лица које оснива или финансира у целини, односно у претежном делу неки од напред наведених органа (нпр. установе у области културе, здравствене установе, државни фондови итд.).

Преглед органа власти је објављен на веб сајту Повереника у наслову Каталог органа власти.

Коме се жалити?

Жалба Поверенику

Тражилац информације (грађанин, новинар, јавно гласило и др.) може изјавити жалбу Поверенику:

1. Ако орган јавне власти одбије да га обавести о томе да ли поседује информацију коју је тражио захтевом, односно да ли му је она доступна, да му стави на увид документ који садржи тражену информацију, да му изда или упути копију документа (зависно од тога шта је тражено захтевом), или то не учини у општем прописаном року од 15 дана. То је **жалба због тзв. "ћутања" органа.**

Због изузетно оправданих разлога, рок за поступање органа може бити 40 дана од подношења захтева, с тим да што је орган дужан да о томе одмах по добијању захтева обавести тражиоца.

За информације од значаја за заштиту живота или слободе неког лица или угрожавање или заштиту здравља становништва и животне средине, рок за поступање органа је 48 сати.

Уз жалбу Поверенику због "ћутања" органа, жалилац ће приложити копију поднетог захтева органу власти и доказ о његовој предаји, односно упућивању. Ова жалба се може изјавити по истеку законског рока од 15 дана за поступање органа, а уколико жалилац у међувремену, након изјављене жалбе, од органа власти добије тражене информације, он може и одустати од жалбе изјављене Поверенику.

2. Поверенику се може изјавити и жалба **против решења органа власти којим је одбијен захтев тражиоца** или против закључка којим је његов захтев одбачен из формалних разлога. Рок за жалбу у овом случају је 15 дана од дана достављања решења, односно закључка тражиоцу. Уз ову жалбу се прилаже копија захтева тражиоца и копија решења, односно закључка органа против кога се жалба изјављује.

Тужба Управном суду

Поверенику се не може изјавити жалба против решења Народне скупштине, председника Републике Србије, Владе Републике Србије, Врховног касационог суда Србије, Уставног суда и Републичког јавног тужиоца, донетих у поступку одлучивања о праву на приступ информацијама или због непоступања ових органа по захтеву. У овим ситуацијама је обезбеђена судска заштита у управном спору пред Управним судом Србије, па тражилац може поднети тужбу Управном суду у року од 30 дана од дана достављања решења.

Тражилац може поднети тужбу Управном суду и у ситуацији када неки од шест наведених државних органа не поступи по захтеву у прописаном року, с тим што суд у овим ситуацијама, захтева да је испуњен још један формални услов из Закона о управним споровима, а то је да тражилац понови захтев органу и да овај не одговори ни у даљем року од седам дана по поновљеном захтеву.

Тужбу Управном суду тражилац може поднети и ако није задовољан решењем Повереника донетим по његовој жалби.

Образац захтева ставити тако да могу да га преузму

.....
назив и седиште органа коме се захтев упућује

ЗАХТЕВ

за приступ информацији од јавног значаја

На основу члана 15. ст. 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС“, бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10), од горе наведеног органа захтевам:*

- обавештење да ли поседује тражену информацију;
- увид у документ који садржи тражену информацију;
- копију документа који садржи тражену информацију;
- достављање копије документа који садржи тражену информацију:**

поштом

електронском поштом

факсом

на други начин:*** _____

Овај захтев се односи на следеће информације:

(навести што прецизнији опис информације која се тражи као и друге податке који олакшавају проналажење тражене информације)

_____

Тражилац информације/Име и презиме

У _____,

_____

адреса

дана _____ 201__ године

_____

други подаци за контакт

_____

Потпис

_____

* У кућици означити која законска права на приступ информацијама желите да остварите.

** У кућици означити начин достављања копије докумената.

*** Када захтевате други начин достављања обавезно уписати који начин достављања захтевате.

**ЖАЛБА ПРОТИВ ОДЛУКЕ ОРГАНА ВЛАСТИ КОЈОМ ЈЕ
ОДБИЈЕН ИЛИ ОДБАЧЕН ЗАХТЕВ ЗА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈИ**

Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности

Адреса за пошту: Београд, Булевар краља Александра бр. 15

ЖАЛБА

(.....
.....)

Име, презиме, односно назив, адреса и седиште жалиоца)

против решења-закључка

(.....)

(назив органа који је донео одлуку)

Број..... од ..... године.

Наведеном одлуком органа власти (решењем, закључком, обавештењем у писаној форми са елементима одлуке) , супротно закону, одбијен-одбачен је мој захтев који сам поднео/ла-упутио/ла дана ..... године и тако ми ускраћено-онемогућено остваривање уставног и законског права на слободан приступ информацијама од јавног значаја. Одлуку побијам у целости, односно у делу којим.....

.....
.....

..... јер није заснована на Закону о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

На основу изнетих разлога, предлажем да Повереник уважи моју жалбу, поништи одлука првостепеног органа и омогући ми приступ траженој/им информацији/ма.

Жалбу подносим благовремено, у законском року утврђеном у члану 22. ст. 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

.....
Подносилац жалбе / Име и презиме

У .....,

.....
адреса

дана .....201... године

.....
други подаци за контакт

.....
ПОТПИС

Напомена:

- У жалби се мора навести одлука која се побија (решење, закључак, обавештење), назив органа који је одлуку донео, као и број и датум одлуке. Довољно је да жалилац наведе у жалби у ком погледу је незадовољан одлуком, с тим да жалбу не мора посебно образложити. Ако жалбу изјављује на овом обрасцу, додатно образложење може посебно приложити.
- Уз жалбу обавезно приложити копију поднетог захтева и доказ о његовој предаји-упућивању органу као и копију одлуке органа која се оспорава жалбом.

ЖАЛБА КАДА ОРГАН ВЛАСТИ НИЈЕ ПОСТУПИО/ није поступио у целости/ ПО ЗАХТЕВУ ТРАЖИОЦА У ЗАКОНСКОМ РОКУ (ЋУТАЊЕ УПРАВЕ)

Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности

Адреса за пошту: Београд, Булевар краља Александра бр. 15

У складу са чланом 22. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја подносим:

ЖАЛБУ

против

.....
.....

(навести назив органа)

због тога што орган власти:

није поступио / није поступио у целости / у законском року

(подвући због чега се изјављује жалба)

по мом захтеву за слободан приступ информацијама од јавног значаја који сам поднео том органу дана ..... године, а којим сам тражио/ла да ми се у складу са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја омогући увид- копија документа који садржи информације о /у вези са :

.....
.....
.....
.....

(навести податке о захтеву и информацији/ама)

На основу изнетог, предлажем да Повереник уважи моју жалбу и омогући ми приступ траженој/им информацији/ма.

Као доказ , уз жалбу достављам копију захтева са доказом о предаји органу власти.

Напомена: Код жалбе због непоступању по захтеву у целости, треба приложити и добијени одговор органа власти.

.....
.....

Подносилац жалбе / Име и презиме

.....
.....

потпис

.....
.....

адреса

.....
други подаци за контакт

.....
Потпис

У....., дана ..... 201....године

Шематски приказ

Документ садржи формуларе потребне приликом подношења захтева за приступ информацијама, као и формуларе уколико додје до застоја у процесу.

ШЕМАТСКИ ПРИКАЗ ПОСТУПКА ЗА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА

